

KS. MARIUSZ MILEWSKI

DOI: 10.56898/ST.15475

FORMACJA DUCHOWA NA PODSTAWIE STATUTU RUCHU KATOLICKIEGO WOJOWNIKÓW MARYI

Streszczenie

Celem artykułu jest ukazanie założeń formacji duchowej mężczyzn we wspólnocie katolickiej o nazwie Wojownicy Maryi jako integralnej drogi rozwoju osobistego i uczestnictwa w życiu Kościoła. Podjęty temat wynika z rosnącej potrzeby zaproponowania mężczyznom pragnącym w sposób dojrzały realizować swoje chrześcijańskie powołanie sposobów pogłębiania katolickiej duchowości. Analizie poddano główne elementy formacji, na które zwraca uwagę statut ruchu: duchowość maryjną, życie eucharystyczne oraz aktywne zaangażowanie we wspólnotę.

W niniejszej pracy głównie oparto się na statucie ruchu Wojowników Maryi oraz na dokumentach Magisterium Kościoła, które nawiązują do poruszanej w temacie artykułu formacji swoich członków. Strukturę tekstu wyznaczają kolejne elementy procesu formacyjnego: cel, metoda i środki. Szczególny nacisk położono na relacyjny wymiar duchowego wzrostu, w tym braterskie wsparcie i motywację w drodze do świętości.

Słowa kluczowe: *Wojownicy Maryi, formacja duchowa, cel formacji, metody formacji, środki formacji.*

Wprowadzenie

Formacja duchowa we wspólnotach katolickich odgrywa kluczową rolę w kształtowaniu dojrzałych i zaangażowanych chrześcijan. Na jej znaczenie zwracał uwagę Jan Paweł II m.in. w adhortacji o powołaniu i misji świeckich w Kościele: „W życiu każdego człowieka, który jest wezwany do stałe-

go pogłębiania zażyłości z Jezusem Chrystusem, wierności woli Ojca oraz oddania się braciom w miłości i sprawiedliwości, miejsce uprzywilejowane winna zajmować formacja duchowa¹. Termin „formacja” oznacza najogólniej zespół nieustannie podejmowanych czynności, które prowadzą do pogłębiania więzi łączących człowieka z Bogiem i Boga z człowiekiem². Formacja nie jest przywilejem zastrzeżonym tylko dla niektórych ludzi, ale prawem i obowiązkiem wszystkich³. W kontekście ruchu Wojowników Maryi⁴ jest ona rozumiana jako wezwanie do duchowego zaangażowania, naśladowania cnót ewangelicznych oraz zakorzenienia w wierze poprzez codzienną modlitwę, sakramenty i duchową dyscyplinę. Statut omawianej organizacji podkreśla, że formacja nie ogranicza się jedynie do indywidualnych praktyk duchowych, ale wymaga również życia w relacjach i współpracy z innymi braćmi⁵.

Osobą formowaną (podmiotem) jest członek ruchu, który poprzez „codzienną modlitwę, rozwój duchowy i działalność we wspólnocie wykorzystuje zdobyte pozytywne doświadczenia w swoim codziennym życiu”⁶. Są to dorośli mężczyźni, którzy podlegają kształtowaniu swojego życia w sferach poznawczej, emocjonalno - wartościującej i behawioralnej⁷ przez formatorów (duchownych i świeckich) – ustanowionych za zgodą odpowiednich władz kościelnych - do bycia wyznawcami Jezusa z Nazaretu. Jest to

¹ Por. Jan Paweł II, *Adhortacja apostolska Christifideles laici*, nr 60, wyd. Rzym 30.12.1988 r., https://www.vatican.va/content/john-paul-ii/pl/apost_exhortations/documents/hf_jp-ii_exh_30121988_christifideles-laici.html#p214, dostęp: 9.12.2024.

² Por. S. Urbański, *Polska szkoła duchowości*, Warszawa 2016, Wydawnictwo UKSW, s. 142.

³ Por. Jan Paweł II, *Adhortacja apostolska Christifideles laici*, nr 62, wyd. Rzym 30.12.1988 r., https://www.vatican.va/content/john-paul-ii/pl/apost_exhortations/documents/hf_jp-ii_exh_30121988_christifideles-laici.html#p214, dostęp: 9.12.2024.

⁴ Ruch Katolicki „Wojownicy Maryi” został założony w 2015 roku przez ks. Dominika Chmielewskiego SDB. Skupia młodych mężczyzn pragnących wzrastać w wierze, odpowiedzialności i duchowym ojcostwie. Jego duchowość oparta jest na maryjności i naśladowaniu Chrystusa, a formacja obejmuje modlitwę, rekolekcje oraz życie wspólnotowe. Ruch działa pod nadzorem Towarzystwa Salezjańskiego; jego patronem jest św. Józef.

⁵ Por. *Statut Ruchu Katolickiego Wojownicy Maryi*, Piła 2023, www.wojownicymaryi.pl/statut, dostęp: 25.11.2024, zatwierdzony: 16.05.2024 r., s. 6.

⁶ *Statut Ruchu Katolickiego Wojownicy Maryi*, Piła 2023, www.wojownicymaryi.pl/statut, dostęp: 25.11.2024, zatwierdzony: 16.05.2024 r., s.6.

⁷ Por. H. Wejman, *Formacja duchowa*, dz. cyt., s. 281.

tożsame z tym, co pisał Jan Paweł II o powołaniu świeckich: „osoba ludzka nie jest rzeczą lub przedmiotem, ale zawsze i tylko podmiotem, który posiada, sumienie i wolność, oraz jest wezwany do odpowiedzialnego życia w społeczeństwie i w dziejach, i podporządkowany wartościom duchowym i religijnym”⁸.

Statut organizacji stwierdza, że uczniem Mistrza z Nazaretu w jej szeregach jest pełnoletni mężczyzna, który pragnie całkowicie oddać się Jezusowi Chrystusowi przez ręce Maryi. Wojownik Maryi podlega procesowi formacji duchowej, w którym realizuje praktyki religijne, takie jak: codzienne odmawianie jednej części różańca, uczestnictwo w życiu sakramentalnym Kościoła oraz udział w rekolekcjach⁹. Po zakończeniu formacji i uroczystym pasowaniu, zobowiązany jest on do pogłębiania swojej duchowości i corocznego odnawiania Przynależenia Miecza – aktu symbolizującego duchową walkę z grzechem i pokusami. Istotą tożsamości członka wspólnoty jest życie według zasad wiary katolickiej, współpraca w grupie, troska o innych członków ruchu oraz szerzenie charyzmatu maryjnego¹⁰.

Osobami odpowiedzialnymi za formację są Moderator Ruchu, Opiekunowie duchowi grup oraz Liderzy grup i regionalni, którymi mogą być zarówno duchowni i świeccy¹¹. Ich zadaniem jest wychowywanie duchowe, intelektualne i ludzkie członków zgodnie z zasadami organizacji. Moderator Ruchu to kapłan wywodzący się z grona salezjanów, mianowany przez przełożonego Inspektorii pw. św. Wojciecha w Pile. Pełni on funkcję głównego koordynatora i nadzorca, przygotowując plan formacyjny oraz dba o jego realizację. Odpowiada on za duchowy kierunek wspólnoty i współpracuje z opiekunami diecezjalnymi oraz Radą Koordynatorów. Opiekunowie duchowi grup, najczęściej kapłani związani z konkretną diecezją, wspierają duchowy rozwój jej członków¹². Bliskie jest to z tym, na co zwraca uwagę Sobór Watykański II w dokumentach o roli kapłanów wobec

⁸ Jan Paweł II, *Adhortacja apostolska Christifideles laici*, nr 5, wyd. Rzym 30.12.1988 r., https://www.vatican.va/content/john-paul-ii/pl/apost_exhortations/documents/hf_jp-ii_exh_30121988_christifideles-laici.html#p214, dostęp: 9.12.2024.

⁹ Por. *Statut Ruchu Katolickiego Wojownicy Maryi*, Piła 2023, www.wojownicymaryi.pl/statut, dostęp: 25.11.2024, zatwierdzony: 16.05.2024 r., s. 6-10.

¹⁰ Por. *Statut Ruchu Katolickiego Wojownicy Maryi*, Piła 2023, www.wojownicymaryi.pl/statut, dostęp: 25.11.2024, zatwierdzony: 16.05.2024 r., s. 6-10.

¹¹ Por. *Statut Ruchu Katolickiego Wojownicy Maryi*, Piła 2023, www.wojownicymaryi.pl/statut, dostęp: 25.11.2024, zatwierdzony: 16.05.2024 r., s. 7.

¹² Por. *Statut Ruchu Katolickiego Wojownicy Maryi*, Piła 2023, www.wojownicymaryi.pl/statut, dostęp: 25.11.2024, zatwierdzony: 16.05.2024 r., s. 6-10.

Ludu Bożego, np.: „szczytnym zadaniem jest tak sprawować opiekę pasterką nad wiernymi i tak uznawać ich posługi i charyzmaty, żeby wszyscy oni pracowali zgodnie, każdy na swój sposób, dla wspólnego dzieła” (LG 30)¹³. Prowadzą oni modlitwy, nabożeństwa oraz pomagają w przeżywaniu sakramentów, takich jak Eucharystia czy spowiedź.

Świeccy liderzy i liderzy regionalni zajmują się organizacją codziennego funkcjonowania grupy. Przygotowują spotkania formacyjne i integracyjne, dbają o zachowanie dyscypliny oraz przestrzeganie zasad organizacji. Wspierają członków grupy w pracy nad ich duchowym i ludzkim rozwojem¹⁴. Wypełniają w ten sposób swoje powołanie, o którym wspomina Magisterium Kościoła w Konstytucji *Lumen Gentium*: „powołuje ich Bóg, aby pełniąc właściwą sobie misję, kierowani duchem ewangelicznym, jak zaczęli, od wewnątrz niejako przyczyniali się do uświęcenia świata, i tak przede wszystkim świadectwem życia, promieniując wiarą, nadzieją i miłością, ukazywali innym Chrystusa” (LG 31).

Rozwój duchowy obejmuje uczestnictwo w sakramentach, rozważanie Słowa Bożego, modlitwę różańcową, nabożeństwa maryjne oraz rekolekcje przygotowujące do zawierzenia Jezusowi przez Maryję. Formacja intelektualna dotyczy zdobywania wiedzy na temat nauczania Kościoła i duchowości maryjnej, a formacja ludzka rozwija zdolności budowania relacji, dyscyplinę i świadectwo chrześcijańskiego życia. Warto podkreślić, że statut wspomina o kluczowej roli współpracy pomiędzy moderatorami, opiekunami i liderami w zachowaniu spójności charyzmatu ruchu i odpowiedniego prowadzenia członków w duchu maryjnej duchowości¹⁵.

Proces duchowego wzrostu ukierunkowuje członków wspólnoty na bycie świadkami Chrystusa, oddanymi służbie Maryi, swojej rodzinie oraz Kościołowi. To odpowiedź na wezwanie do heroizmu duchowego, który prowadzi mężczyzn do pogłębionej relacji z Bogiem oraz do odważnego dawania świadectwa wiary w codziennym życiu (KKK 1942).

1. Cel formacji

¹³ W tekście pracy zastosowano następujące skróty: KKK – Katechizm Kościoła Katolickiego (Poznań 1994), LG – *Lumen gentium*, Konstytucja dogmatyczna o Kościele Soboru Watykańskiego II (1964), GS – *Gaudium et spes*, Konstytucja duszpasterska o Kościele w świecie współczesnym Soboru Watykańskiego II (1965), PO – *Presbyterorum ordinis*, Dekret o posłudze i życiu kapłanów (1965).

¹⁴ Por. *Statut Ruchu Katolickiego Wojownicy Maryi*, Piła 2023, www.wojownicymaryi.pl/statut, dostęp: 25.11.2024, zatwierdzony: 16.05.2024 r., s. 6-10.

¹⁵ Por. *Statut Ruchu Katolickiego Wojownicy Maryi*, Piła 2023, www.wojownicymaryi.pl/statut, dostęp: 25.11.2024, zatwierdzony: 16.05.2024 r., s. 6-10.

Pierwszym elementem formacji duchowej jest jej celowość, rozumiana jako ukierunkowanie wierzącego na osobę Jezusa Chrystusa, a nie na abstrakcyjny, pozbawiony życia ideał doskonałości moralnej czy na martwą literę prawa¹⁶.

Głównym celem podejmowanych we wspólnocie *Wojowników Maryi* działań formacyjnych jest kształtowanie dojrzałych mężczyzn, którzy zgodnie z powołaniem otrzymanym od Boga, na wzór *Maryi Niepokalanie Poczętej*, winni stawać się wiernymi świadkami Chrystusa, a wsparci orędownictwem św. Józefa starać się być dobrymi mężami i ojcami, realizującymi swoją misję w Kościele i społeczeństwie¹⁷. Ponadto statut wspólnoty zwraca uwagę na potrzebę głębokiego utożsamienia się wierzącego z Chrystusem, co oznacza wzrastanie w relacji osobistej i przyjaźni z Nim¹⁸. Syn Boży jest tutaj zarówno wzorem do naśladowania, jak i przewodnikiem na drodze życia duchowego. Duch Święty działa jako sprawca tego procesu formacji, napełniając uczestniczącego łaską i uzdalniając go do przeżywania relacji miłości z Jezusem.

Jan Paweł II w *Christifideles Laici* stwierdza, że „boskie dzieło wychowawcze objawia się i dopełnia w Jezusie Nauczycielu i dociera od wewnątrz do serca każdego człowieka dzięki dynamicznej obecności Ducha Świętego. Do udziału w tym dziele wezwany jest Kościół Matka, zarówno jako taki, jak i w poszczególnych dziedzinach i przejawach swojego życia. W ten sposób katolicy świeccy są kształtowani przez Kościół i w Kościele, co się dokonuje na zasadzie wzajemnej komunii i współpracy wszystkich jego członków: kapłanów, zakonników i samych świeckich. Tak więc wszyscy członkowie kościelnej wspólnoty, w całej swej różnorodności, otrzymują w tej dziedzinie od Ducha Świętego dar płodności i aktywnie z nim współpracują”¹⁹. Sobór Watykański II w konstytucji dogmatycznej *Lumen Gentium* podkreśla również rolę Ducha Świętego jako sprawcy jedności i miłości między Chrystusem a Jego uczniami. W dokumentach soboru czytamy,

¹⁶ Por. H. Wejman, *Formacja Duchowa*, dz. cyt., s. 281.

¹⁷ Por. *Statut Ruchu Katolickiego Wojownicy Maryi*, Piła 2023, www.wojownicymaryi.pl/statut, dostęp: 25.11.2024, zatwierdzony: 16.05.2024 r., s. 2.

¹⁸ Por. *Statut Ruchu Katolickiego Wojownicy Maryi*, Piła 2023, www.wojownicymaryi.pl/statut, dostęp: 25.11.2024, zatwierdzony: 16.05.2024 r., s. 2.

¹⁹ Por. Jan Paweł II, *Adhortacja apostolska Christi fideles laici*, nr 61, wyd. Rzym 30.12.1988 r., https://www.vatican.va/content/john-paul-ii/pl/apost_exhortations/documents/hf_jp-ii_exh_30121988_christifideles-laici.html#p214, dostęp: 9.12.2024.

że Duch Święty „wprowadza wiernych w całą prawdę, ożywia ich jednością w społeczności i posłudze, obdarza Kościół wszelkimi darami potrzebnymi do działania” (LG 4). To przez Ducha Świętego formowany może odnajdywać w Kościele przestrzeń społeczności i wsparcia w dążeniu do świętości i osobistego spotkania z Jezusem. Papież Franciszek w adhortacji apostołskiej o powołaniu do świętości w świecie współczesnym, nawiązując do tekstu biblijnego („Bądźcie Świętymi, bo Ja jestem Święty”; Kpł 11,44; 1P 1,16) pisze, że każdy z nas oraz każdy na swojej drodze jest powołany do świętości²⁰.

Jak zaznacza statut ruchu, wspólnota Wojowników Maryi narodziła się w Kościele katolickim i dla Kościoła katolickiego²¹. Zrzesza ona aktywnych katolików, a w swoim działaniu podporządkowana jest papieżowi, biskupom oraz przełożonym wyższym Inspektorii Towarzystwa Salezjańskiego w Pile, która jest kościelną osobą prawną nadzorującą prawidłowe funkcjonowanie ruchu²².

Ponadto organizacja ma na celu rozwijanie w swoich członkach wiary, nadziei i miłości dla większej chwały Boga i pożytku Kościoła, a także formowanie mężczyzn, zgodnie z nauczaniem Kościoła katolickiego, do bycia dobrymi chrześcijanami²³.

Reasumując, formacja duchowa w omawianej wspólnocie ma na celu nie tylko skierowanie jej członków na osobę Jezusa Chrystusa, ale także głębokie utożsamienie się z Nim poprzez wzrastanie w miłości i osobistej relacji. Duch Święty działa jako sprawca tej formacji, umożliwiając uczestniczącemu pogłębianie więzi z Chrystusem i przemianę ich życia. W ten sposób wspólnota staje się przestrzenią, w której mężczyźni odnajdują swoje powołanie do świadectwa wiary, odpowiedzialnego ojcostwa i służby Kościołowi (por. KKK 1694 i 683).

²⁰ Por. Franciszek, *Adhortacja apostołska Gaudete et Exsultate*, nr 9,10, wyd. Rzym 19.03.2018 r., https://www.vatican.va/content/francesco/pl/apost_exhortations/documents/papa-francesco_esortazione-ap_20180319_gaudete-et-exsultate.html.

²¹ Por. *Statut Ruchu Katolickiego Wojownicy Maryi*, Piła 2023, www.wojownicymaryi.pl/statut, dostęp: 25.11.2024, zatwierdzony: 16.05.2024 r.,s. 2.

²² Por. *Statut Ruchu Katolickiego Wojownicy Maryi*, Piła 2023, www.wojownicymaryi.pl/statut, dostęp: 25.11.2024, zatwierdzony: 16.05.2024 r.,s. 2.

²³ Por. *Statut Ruchu Katolickiego Wojownicy Maryi*, Piła 2023, www.wojownicymaryi.pl/statut, dostęp: 25.11.2024, zatwierdzony: 16.05.2024 r.,s. 4.

2. Metoda formacji

Właściwie dobrana metoda formacji ma pomagać osobie wierzącej w skierowaniu wartości ewangelicznych ku osobie Chrystusa, czyli osiągnięciu zakładanego jej celu²⁴.

Odpowiednio wybrana droga formacji duchowej jest sposobem kształtowania postawy chrześcijańskiej poprzez integrację wartości ewangelicznych z życiem jej uczestnika. Metoda oparta na współuczestnictwie zakłada dynamiczną relację między osobą formującą (kapłanem lub pasowanym Wojownikiem) a osobą kształtowaną, przekazując w ten sposób prawdę o Bogu i inspirując do jej przyjęcia oraz aktywnie angażując się w odkrywanie swojej drogi do Chrystusa. Najważniejsze w tym względzie jest podkreślenie podmiotowości osoby formowanej oraz jej odpowiedzialności za własny rozwój, co czyni ów proces wspólnym wysiłkiem obu stron²⁵.

Statut *Wojowników Maryi* wskazuje, że kluczowym elementem realizacji celu formacji jest wykorzystanie nauczania św. Jana Bosko oraz wdrożenie jego charakteru prewencyjnego, obejmującego zapobieganie i wychowanie, jako podstawowej metody pedagogicznej: „Metoda ta nie jest oparta na stosowaniu przymusu, lecz odwołuje się do potencjału dobra, rozumu i religii, jakie wychowanek nosi w swoim wnętrzu”²⁶.

Święty Jan Bosko, twórca systemu prewencyjnego, wskazywał na potrzebę harmonijnego rozwoju intelektualnego, duchowego i moralnego, który łączył z praktycznym przygotowaniem młodego człowieka do życia w społeczeństwie. Jego podejście wynikało z głębokiej wiary w obecność dobra w każdym człowieku²⁷. Znajduje ono odzwierciedlenie również w nauczaniu Soboru Watykańskiego II, który podkreślał godność osoby ludzkiej oraz jej aktywną rolę w procesie formacji (GS 17). Święty wychowawca, bazując na własnym doświadczeniu pracy z ubogimi dziećmi i młodzieżą, opisał swoje założenia dotyczące wychowania i formacji w pozostawionych przez siebie dokumentach. Wynika z nich, że system prewencyjny opiera wychowanie na trzech filarach: rozumie, miłości i religii, tworząc w ten sposób przyjazną atmosferę sprzyjającą harmonijnemu rozwojowi

²⁴ Por. H. Wejman, *Formacja duchowa*, dz. cyt., s. 281.

²⁵ Por. H. Wejman, Por. H. Wejman, *Formacja duchowa*, dz. cyt., s. 281.

²⁶ *Statut Ruchu Katolickiego Wojownicy Maryi*, Piła 2023, www.wojownicymaryi.pl/statut, dostęp: 25.11.2024, zatwierdzony: 16.05.2024 r., s.4.

²⁷ Por. A. Łuczyński, *System prewencyjny w działalności wychowawczej św. Jana Bosko*, wyd. KUL, Lublin 2012, <https://repozytorium.kul.pl/server/api/core/bitstreams/cc028b08-41fc-479c-8034-0f788d20b93d/content>, dostęp: 9.12.2024, s. 241-243.

młodego człowieka²⁸. Powinno wynikać ono ze wzajemnego zaufania, miłości i otwartości, zarówno między młodymi ludźmi a ich wychowawcami, jak i w relacji z Jezusem Chrystusem. Nauczyciel, oddany swojej misji, powinien pragnąć, aby ludzie żyli w duchu chrześcijańskiej miłości, prostoty, szczerości i radości, tworząc w ten sposób wspólnotę opartą na wzajemnym szacunku i zrozumieniu²⁹. Innowacyjność tej koncepcji polega na połączeniu wymiaru duchowego z codziennym życiem, co pozwala na kształtowanie wartości moralnych i społecznych w sposób naturalny i atrakcyjny dla młodzieży, jednocześnie zachęcając do aktywnego udziału w budowaniu lepszego świata³⁰.

Drugim fundamentem przyjętej metody formacyjnej we wspólnocie Wojowników Maryi jest bezgraniczne oddanie się Jezusowi *Salus Credentium* oraz zawierzenie opiece Niepokalanej Dziewicy Maryi *Auxilium Christianorum*³¹. Inspiracją dla tego aktu jest wizja św. Jana Bosko, znana jako „Sen o dwóch kolumnach”³², w której ujrzał on obraz statku, symbolizującego życie Kościoła i wiernych, którzy muszą stawiać czoła licznym trudnościom. Dwie kolumny, wznoszące się ponad wzburzoną morzem, oznaczały filary nadziei i ochrony. Jedną z nich przedstawiała Eucharystię – źródło duchowej siły, drugą zaś wizerunek Matki Bożej – symbol Jej macierzyńskiej opieki i prowadzenia do Chrystusa. To mistyczne doświadczenie stało się fundamentem pedagogiki założyciela salezjanów, zwracając w ten sposób uwagę na centralną rolę Eucharystii i pobożności maryjnej w duchowym i moralnym życiu młodych ludzi³³. Z tych dwóch filarów – Jezusa Chrystusa i Matki Najświętszej – czerpie inspirację ruch Wojowników Maryi traktując je jako drogę do prawdziwego wzrostu duchowego i ochrony w życiowych trudach³⁴.

Proces formacyjny w Ruchu Wojowników Maryi można podzielić na

²⁸ Por. A. Łuczyński, *System prewencyjny w działalności wychowawczej św. Jana Bosko*, wyd. KUL, Lublin 2012, <https://repozytorium.kul.pl/server/api/core/bitstreams/cc028b08-41fc-479c-8034-0f788d20b93d/content>, dostęp: 9.12.2024, s. 241-243.

²⁹ Por. J. Bosko: *List z Rzymu*, dz. cyt., s. 252-253.

³⁰ Por. J. Bosko: *List z Rzymu*, dz. cyt., s. 252-255.

³¹ Por. *Statut Ruchu Katolickiego Wojownicy Maryi*, Piła 2023, www.wojownicymaryi.pl/statut, dostęp: 25.11.2024, zatwierdzony: 16.05.2024 r., s.4.

³² Por. *Statut Ruchu Katolickiego Wojownicy Maryi*, Piła 2023, www.wojownicymaryi.pl/statut, dostęp: 25.11.2024, zatwierdzony: 16.05.2024 r., s.4.

³³ Por. J. Bosko, *Sen o dwóch kolumnach z 30 maja 1862 r.*, w: *Biuletyn Salezjański Online*, <https://donbosco.press/pl/marzenia-ksiedza-bosko/sen-o-dwoch-kolumnach/>, dostęp: 9.12.2024.

³⁴ Por. W. Gałązka, *Charyzmat zakonny*, Warszawa 2010, s. 69.

trzy etapy: wprowadzenie, rozwój i ewaluacja. Jednym z elementów początkowych pierwszego z nich są 33-dniowe rekolekcje przygotowujące do aktu zawierzenia się Jezusowi przez ręce Maryi. Kandydaci uczestniczą w spotkaniach formacyjnych, modlitwach i nabożeństwach, co pozwala na stopniowe wprowadzenie w charakter grupy. Okres przed pasowaniem na pełnoprawnego wojownika Maryi trwa minimum trzy lata. W czasie jego trwania kandydaci pogłębiają znajomość Katechizmu Kościoła Katolickiego i Pisma Świętego³⁵.

Etap rozwoju wiąże się z dalszym umacnianiem relacji z Bogiem i braćmi. Członkowie są zobowiązani do codziennej modlitwy, szczególnie różańcowej, oraz regularnego uczestnictwa w życiu sakramentalnym Kościoła. Ważną rolę odgrywają również działania apostołskie, takie jak zaangażowanie w życie parafii, obrona wartości chrześcijańskich i organizacja celebracji liturgicznych. Ewaluacja tego etapu odbywa się podczas rozmów braterskich, które sprawdzają gotowość kandydatów do złożenia Przyrzeczenia Miecza. Ma ona na celu sprawdzenie zgodności postawy kandydata z zasadami ruchu i jego gotowość do życia według charyzmatu organizacji.

Etapem końcowym jest pasowanie, które formalizuje członkostwo w ruchu i zobowiązuje do dalszego rozwoju duchowego oraz corocznego odnawiania przyrzeczenia³⁶.

Podsumowując, formacja we wspólnocie *Wojowników Maryi* przedstawiona w statucie to proces całościowy, oparty na duchowości maryjnej, metodzie wychowawczej św. Jana Bosko oraz zasadach i dokumentach Kościoła. Jej celem jest rozwój duchowy, intelektualny i moralny członków organizacji w harmonii z nauczaniem Kościoła. Proces ten składa się z trzech etapów: wprowadzenia, rozwoju i ewaluacji. Obejmuje on praktyki religijne, takie jak modlitwa różańcowa, udział w sakramentach i działania apostołskie. Ważną rolę w owym procesie odgrywają osoby odpowiedzialne: liderzy, moderatorzy i opiekunowie duchowi, którzy wspierają formowanych w pogłębianiu relacji z Bogiem, Maryją i braterskim zgromadzeniem. Pasowanie na pełnoprawnego wojownika Maryi symbolizuje gotowość do duchowej walki oraz dalszej pracy nad rozwojem osobistym i wspólnotowym³⁷.

³⁵ Por. *Statut Ruchu Katolickiego Wojownicy Maryi*, Piła 2023, www.wojownicymaryi.pl/statut, dostęp: 25.11.2024, zatwierdzony: 16.05.2024 r., s. 4.

³⁶ Por. *Statut Ruchu Katolickiego Wojownicy Maryi*, Piła 2023, www.wojownicymaryi.pl/statut, dostęp: 25.11.2024, zatwierdzony: 16.05.2024 r., s. 6-10.

³⁷ Por. *Statut Ruchu Katolickiego Wojownicy Maryi*, Piła 2023, www.wojownicymaryi.pl/statut,

3. Środki formacji

Proces formacji duchowej w ruchu katolickim Wojowników Maryi realizowany jest poprzez szereg konkretnych środków, które mają na celu nie tylko uświęcenie poszczególnych członków grupy, ale ściślejsze zakorzenienie w duchu katolickim i wierności charyzmatowi maryjnemu. Środki te, inspirowane nauczaniem Kościoła oraz duchowością świętych, mają charakter zarówno osobisty jak i wspólnotowy³⁸. Umożliwiają wzrastanie w wierze, nadziei i miłości, a zarazem przygotowują mężczyzn do odpowiedzialnego życia chrześcijańskiego w rodzinie, Kościele i społeczeństwie³⁹.

Fundamentalnym i powszechnym środkiem formacji duchowej członków ruchu jest modlitwa różańcowa. Jest ona nie tylko praktyką pobożnościową, ale pełni funkcję duchowego oręcza w walce o wewnętrzną wolność i świętość. Różaniec jako modlitwa kontemplacyjna prowadzi do coraz głębszego zjednoczenia z Chrystusem poprzez Maryję. Święty Jan Paweł II określił ją jako modlitwę o „sercu chrystologicznym” i wskazał, że zawiera w sobie „głębię całego orędzia ewangelicznego”⁴⁰. Każda osoba pragnąca wzrastać w duchu Wojowników Maryi jest zobowiązana do codziennej modlitwy różańcowej⁴¹, która jednoczy mężczyzn, wprowadza w rytm życia duchowego i pomaga im w kształtowaniu maryjnego stylu życia⁴².

Drugim, ważnym elementem jest życie sakramentalne, szczególnie regularna spowiedź, oraz uczestnictwo w Eucharystii. Sakramenty stanowią uprzywilejowaną przestrzeń spotkania z Chrystusem i źródło łaski uświęcającej⁴³, niezbędnej do codziennego duchowego wzrastania. Sobór Watykański II przypomina, że „Najświętsza Eucharystia zawiera całe dobro duchowe Kościoła, czyli samego Chrystusa, naszą Paschę” (PO 5). Członkowie ruchu są wezwani nie tylko do formalnego uczestnictwa w liturgii, ale do świadomego i owocnego przeżywania sakramentów. Spowiedź święta

dostęp: 25.11.2024, zatwierdzony: 16.05.2024 r., s. 6-10.

³⁸ Por. H. Wejman, *Formacja duchowa*, dz. cyt., s. 281.

³⁹ Por. *Statut Ruchu Katolickiego Wojownicy Maryi*, Piła 2023, www.wojownicymaryi.pl/statut, dostęp: 25.11.2024, zatwierdzony: 16.05.2024 r., s. 6-10.

⁴⁰ Por. Jan Paweł II, *List apostolski Rosarium Virginis Mariae*, wyd. Rzym 16.10.2002 r., nr. 1, <https://tiny.pl/dj96vwn3>, dostęp: 18.02.2025.

⁴¹ Por. *Statut Ruchu Katolickiego Wojownicy Maryi*, Piła 2023, www.wojownicymaryi.pl/statut, dostęp: 25.11.2024, zatwierdzony: 16.05.2024 r., s. 6-10.

⁴² Por. Bartosik G., *Najświętsza Maryja Panna - Matka Boga i Matka Kościoła*, w: *Studia Loviciensis. Łowickie Studia Teologiczne*, Łowicz 2017, s. 29-45.

⁴³ Por. W. Gałązka, *Eucharystia w życiu duchowym chrześcijanina*, Warszawa 2012, s. 259 - 261.

prowadzi do nawrócenia, a wspólna i indywidualna adoracja Najświętszego Sakramentu pozwala na pogłębienie relacji z Chrystusem i sprzyja wyciszeniu oraz wzrostowi duchowemu⁴⁴.

Ważną częścią formacji duchowej są również rekolekcje, szczególnie 33-dniowe ćwiczenia duchowe inspirowane nauczaniem św. Ludwika Marii Grignon de Montfort⁴⁵. Mają one na celu przygotowanie do złożenia osobistego aktu zawierzenia Jezusowi przez ręce Maryi, co stanowi centralny akt duchowy członka ruchu. To zawierzenie nie jest jednorazowym wydarzeniem, lecz początkiem drogi pełnego oddania, która wymaga stałego pogłębienia. Duchowość maryjna jest również wzmacniana przez udział w nabożeństwach pierwszych sobót miesiąca, procesjach fatimskich, pielgrzymkach oraz praktykach pokutnych⁴⁶. Te formy pobożności mają rozwijać w członkach pokorę, czystość serca, ducha ofiary i wierność⁴⁷.

Stały kontakt z Pismem Świętym jest jednym z najistotniejszych filarów duchowego wzrostu. Indywidualne lub zbiorowe rozważanie Słowa Bożego jest zachętą do odkrywania woli Bożej i do coraz pełniejszego kształtowania życia według wskazań Ewangelii. Statut organizacji uważa lekturę Pisma Świętego za podstawę do rozeznawania duchowego i modlitwy wewnętrznej⁴⁸.

Istotnym środkiem formacji jest wspólnota i kierownictwo duchowe, dlatego jego członkowie są zobowiązani do aktywnego uczestnictwa w życiu Kościoła oraz korzystania z kierownictwa duchowego. Jak zaznacza papież Franciszek w adhortacji apostolskiej *Evangelii Gaudium* „Nie ma autentycznego życia chrześcijańskiego bez aktywnego udziału we wspólnocie”⁴⁹. Indywidualne i braterskie przewodnictwo duchowe sprawowane przez kapłanów jest szczególnym środkiem towarzyszenia i wzrostu duchowego. Obecność przewodnika duchowego i innych współbraci na tej samej

⁴⁴ Por. *Statut Ruchu Katolickiego Wojownicy Maryi*, Piła 2023, www.wojownicymaryi.pl/statut, dostęp: 25.11.2024, zatwierdzony: 16.05.2024 r., s. 5.

⁴⁵ L.M. Grignon de Montfort, *Traktat o prawdziwym nabożeństwie do Najświętszej Maryi Panny*, Warszawa 1996.

⁴⁶ Por. W. Gałązka, *Duchowość cierpienia w: Cierpienie duchowe w rozwoju życia mistycznego chrześcijanina*, Warszawa 2010, s. 290.

⁴⁷ Por. *Statut Ruchu Katolickiego Wojownicy Maryi*, Piła 2023, www.wojownicymaryi.pl/statut, dostęp: 25.11.2024, zatwierdzony: 16.05.2024 r., s. 5-12.

⁴⁸ Papieska Komisja Biblijna, *Interpretacja Pisma Świętego w Kościele*, Rzym 1993.

⁴⁹ Franciszek, *Adhortacja apostolska Evangelii Gaudium*, nr 29, Rzym 24.11.2013 r., https://www.vatican.va/content/francesco/pl/apost_exhortations/documents/papa-francesco_esortazione-ap_20131124_evangelii-gaudium.html, dostęp: 18.02.2025.

drodze umożliwia skuteczniejsze podejmowanie walki duchowej i budowane dojrzałej relacji z Bogiem i bliźnimi⁵⁰.

Kilka razy w roku organizowane są w różnych rejonach Polski ogólnopolskie spotkania Wojowników Maryi⁵¹. Regularne spotkania mężczyzn oddanych Matce Boskiej wzmacniają wzajemne więzi, wspierają w wierze i pogłębiają życie duchowe. Podczas tych spotkań organizowane są wspólne modlitwy, adoracje i rozważanie Słowa Bożego, a także konferencje i katechezy pomagające w formacji religijnej. Sprzyjają one wzajemnej odpowiedzialności i wzmacniają motywację w dążeniu do świętości. Jak podkreśla Katechizm Kościoła Katolickiego chrześcijaństwo jest wspólnotowe, dlatego braterskie zaangażowanie umacnia zarówno duchowy rozwój jednostki, jak i misję Kościoła (KKK 949).

Zakończenie

Analiza założeń formacji duchowej w ruchu Wojowników Maryi, określona w jego statucie pozwala stwierdzić, że mamy do czynienia z dynamicznie rozwijającą się inicjatywą duszpasterską, której celem jest integralne kształtowanie mężczyzn w duchu wiary katolickiej, wierności nauczaniu Kościoła oraz zaangażowaniu we wspólnotę. Ruch ten stanowi odpowiedź na współczesne wyzwania duchowe i społeczne, proponując atrakcyjną i wymagającą drogę dojrzałego chrześcijaństwa. Przyjęta koncepcja formacji, zakorzeniona w duchowości maryjnej, chrystocentrycznym fundamencie oraz pedagogice św. Jana Bosko, posiada istotny potencjał wychowawczy i ewangelizacyjny. Systematyczne praktyki religijne, życie sakramentalne oraz braterska grupa tworzą środowisko sprzyjające duchowemu wzrostowi, odpowiedzialności i świadectwa. Wyraźnie zarysowany program, osadzony w nauczaniu Kościoła, wskazuje na dojrzałe rozumienie formacji jako procesu prowadzącego do coraz pełniejszego upodobnienia się do Chrystusa przez Maryję.

Warto zauważyć, że formacja duchowa Wojowników Maryi spotkała się także z refleksją ze strony Konferencji Episkopatu Polski, czego wyrazem jest „Opinia teologiczna na temat działalności i nauczania ks. Dominka

⁵⁰ Por. J. Augustyn, *Duchowość i kierownictwo duchowe*, Kraków 2008, s. 45- 46.

⁵¹ Kalendarz wydarzeń Ruchu Katolickiego *Wojownicy Maryi*, zawierający harmonogram spotkań formacyjnych, rekolekcji i inicjatyw ogólnopolskich, dostępny na stronie: <https://wojownicymaryi.pl/kalendarz/?r34icsym=202505>, (dostęp: 25.04.2025).

Chmielewskiego SDB” z 2021 roku⁵². W dokumencie tym zwrócono uwagę na potencjał duszpasterski ruchu, a zarazem wskazano na potrzebę doprecyzowania niektórych elementów jego nauczania oraz opracowania nowego statutu, zatwierdzonego przez odpowiednie władze kościelne. W odpowiedzi na te sugestie, przełożeni wspólnoty zaktualizowali Statut Ruchu, uwzględniając postulaty zawarte w Opinii, co może być postrzegane jako wyraz dojrzałości i gotowości do eklezjalnej współpracy. Tym samym Ruch wykazuje potencjał dalszego, zrównoważonego rozwoju, zakorzenionego w wierze i jedności z Kościołem.

Spiritual formation based on the statute of the catholic movement Warriors of Mary

Abstract

The aim of this article is to present the principles of spiritual formation for men within the Catholic community known as the Warriors of Mary, as an integral path of personal development and active participation in the life of the Church. The chosen topic stems from the growing need to offer men, who desire to maturely live out their Christian vocation, effective ways to deepen their Catholic spirituality. The analysis focuses on the key elements of formation emphasized in the movement's statutes: Marian spirituality, Eucharistic life, and active engagement in community life.

This study is based primarily on the Statute of the Warriors of Mary and on documents of the Church's Magisterium that address the formation of the faithful in a similar context. The structure of the article follows the successive elements of the formation process: purpose, method, and means. Particular emphasis is placed on the relational dimension of spiritual growth, including fraternal support and motivation on the path to holiness.

Keywords: *Warriors of Mary, spiritual formation, aim of formation, formation methods, formation means.*

⁵² Por. Komisja Nauki Wiary KEP, Opinia teologiczna na temat działalności i nauczania ks. Dominika

^{Ch}mielewskiego SDB, <https://tiny.pl/qxn4g6k5> (dostęp 22.02.2025).

Bibliografia

- Bartosik G., *Najświętsza Maryja Panna - Matka Boga i Matka Kościoła*, „Studia Loviciensia. Łowickie Studia Teologiczne”, Łowicz 2017.
- Biblia Jerozolimska*, wydanie pierwsze, Poznań 2006.
- Bosko J., *List z Rzymu*. w: Cian L., *Wychowanie w duchu ks. Bosko*, Warszawa 1991.
- Bosko J., *Sen o dwóch kolumnach z 30 maja 1862 r.*, w: Biuletyn Salezjański Online (dostęp 9.11.2024).
- Franciszek, *Adhortacja apostolska „Evangelii gaudium”*, Watykan 2013.
- Franciszek, *Adhortacja apostolska Gaudete et Exsultate*, Watykan 2018.
- Gałązka W., *Charyzmat zakonny*, Warszawa 2010.
- Gałązka W., *Duchowość cierpienia*, w: *Cierpienie duchowe w rozwoju życia mistycznego chrześcijania*, Warszawa 2010.
- Gałązka W., *Eucharystia w życiu duchowym chrześcijanina*, Warszawa 2012.
- Grignon de Montfort L.M., *Traktat o prawdziwym nabożeństwie do Najświętszej Maryi Panny*, Warszawa 1996.
- Jan Paweł II, *Adhortacja apostolska Christi fideles laici*, Watykan 1988.
- Jan Paweł II, *List apostolski Rosarium Virginis Mariae*, Watykan 2002.
- Katechizm Kościoła Katolickiego*, Poznań 1994.
- Komisja Nauki Wiary KEP, *Opinia teologiczna na temat działalności i nauczania ks. Dominika Chmielewskiego SDB*, <https://tiny.pl/qxn4g6k5> (dostęp 22.02.2025).
- Łuczyński A., *System prewencyjny w działalności wychowawczej św. Jana Bosko*, Lublin 2012,
- Papieska Komisja Biblijna, *Interpretacja Pisma Świętego w Kościele*, Rzym 1993.
- Sobór Watykański II, *Dekret o posłudze i życiu Kapłanów, Presbyterorum ordinis*, Watykan 1965.
- Sobór Watykański II, *Konstytucja dogmatyczna o Kościele „Lumen Gentium”*, Watykan 1964.
- Sobór Watykański II, *Konstytucja duszpasterska o Kościele w świecie współczesnym „Gaudium et Spes”*, Watykan 1965.
- Statut Ruchu Katolickiego Wojownicy Maryi*, Piła 2023.
- Urbański S., *Polska szkoła duchowości*, Warszawa 2016.
- Wejman H., *Formacja Duchowa* w: *Leksykon duchowości katolickiej* (red.) M. Chmielewski, Lublin-Kraków 2002.

ks. Mariusz Milewski – kapłan diecezji łomżyńskiej, absolwent UKSW Warszawa, doktorant WT UKSW.